

За конструктивний підхід

Вже кілька тижнів на шальтах польської і української еміграційної преси в Німеччині точиться жива дискусія на тему польсько-українських взаємовідносин. Дискусія відноситься у першу чергу до того моменту, коли в разі перемін в існуючому тепер укладі сил в Європі, обидва народи -- український і польський -- відновлять можливість вільного життя в рамках власних держав, звільнених від будь-якого мепокликаного втручання ззовні.

Здавалося б, що керуючою напрямною лінією тієї виміни думок буде відшукування найліпших шляхів, що мали б допровадити до тривалого порозуміння між обома братніми народами і будування спільнотого країщого майбутнього. Але насправді в полемічному запалі ця мета ніби якось стратилася, або принаймні відійшла на бічні рейки, а сама дискусія, повна обвинувачень, що ввесь час повертася до близьчого або дальнього минулого -- виразно сходить на манівці. Чиста, що стоять збоку, отій сірий собі чоловік, не може відпекатися від враження, що пп. полемісти з обох боків провадять сколястичні сварки і воюють між собою за відзвінілі вже давно вартості й безповоротно втрачені позиції. Губляться вони в лябірінтах казуїстикі та діялектики, спричинюючи цим подразнення і залишаючи по собі глибокий осад взаємної неніті, підозрень, або образ. Якраз цього треба б уникати.

Дискусія про польсько-українські проблеми повинна стреміти до становлення певних напрямних і створення атмосфери взаємного дов'я, т. зв. політичного клімату, без якого не може бути мови про тривале порозуміння. Тому теж здається недоцільним вдаватися в роздумування на, інакше дуже цікаві, теми Ялти і Риги, що так інтригують пп. Романа Ільницького і Клявідію Грабика. Во треба пам'ятати, що найбільш логічні конструкції думки або найдотепніші правничі висновки не переконають противника, який виходить з чисто політичних передпосилок. Натомість рекомендується толеранція і бажання зрозуміти вихідний пункт опонента, а також готовість до жертв і компромісів, бо кожне велике діло вимагає не тільки доброї волі, але перш за все не раз дуже болючих для народної гордості поступок в ім'я виці мети.

На вступі треба зазначити, що становище всієї вільної польської думки в справі Ялтинського пакту одностайні. Ні в якому разі польська політична думка не може навіть посередньо апробувати вчинене насильство. Це однаке цілком не означає вперто дотримування ризької угоди, себто стану „статус кво анте беллюм”, який не відповідає зміненим умовам, що випливають з найбільшої історичної завірюхи -- нової європейської дійсності. Ніякий трактат не бував вічний, тим більше так коньюнктуральний, як нещасний трактат ризький, що був наслідком заломання східної концепції Юзефа Пілсудського. Не був він вислідом далекозорої політичної думки або добре зрозумілої дійсності, але вислідом боязливої короткозорості, що виходила з фальшивих основ і помилкової оцінки союзницької політики. Принаїмдно можна зауважити, що складена 30. липня 1941 року угода генерала Владислава Сікорського, тогочасного прем'єра легального уряду Польської Республіки, з СССР робить сумінніми правні підстави угоди, підписаної в лотиській столиці 18. березня 1921 року. Від тієї хвилини ризький трактат висить у порожнечі. За таких умовин нема підстав обстоювати не-порушність ризької угоди.

Але критичне ставлення до Риги ще не значить, що треба апробувати Ялту. Ялтинські умови не дійсні, бо були складені без згоди легальної влади Польської Республіки -- одного з аліантів, і становилятися яскравий приклад безоглядного порушення основних засад міжнародного права західними союзниками та взятих ними на себе зобов'язань, не кажучи, вже про Атлантичну Хартію. Натомість добровільна польська ревізія ризького трактату у відношенні до побратимичних народів межимор'я, піднятія відповідний момент, буде перекресленим помилком минулого і жертвою на віттар ліпшого завтра всіх народів балтійсько-чорноморського району. Буде це здійснене в рамках великого плану політичної пе-

ребудови цієї частини нашого континенту.

Але досить про це, коли не хочемо стягти на себе закінів нелогічності, вдаючись в подробиці роздумувань на дракливі ризько-ялінські теми. Ці короткі уваги були зроблені тільки приналідно для ствердження, що й принципове становище в справах засадничих, подиктоване вимогами сьогоднішньої міжнародної ситуації, не виключає приналідно конструктивного підходу до проблеми польсько-українських взаємовідносин.

А думаемо власне про такий підхід. Від обох сторін він вимагає відкинення різних комплексів звичок і обтяжень з минулого. Треба приняти засаду „табуя раза” (чисто дошки), забути про минуле і попробувати, в атмосфері повного взаємного довір'я, знайти нові підстави і принципи польсько-українського співжиття.

Першою і основною умовою доброго розвитку польсько-українських взаємовідносин є безумовне визнання, без суперечності, „резервація менталіс”, цілковитої рівності обох народів і їхнього природного права до повної суверенности і незалежності.

Подруге, конче потрібно прийняти засаду етнографічну для устійнення кордонів між незалежною Польщею і незалежною Україною, що тягне за собою тим самим відмову з боку Польщі від територіальних пунктів ризького трактату. Докладне визначення кордонної лінії відбудеться на основі порозуміння урядів обох незалежних держав.

Тут насувається питання, чи визнання Польщею принципу етнографічного має бути обумовлене попередньою згодою України на якусь форму міждержавного союзу обох країн, напр., якесь унія або федерація чи вступом до регіонального бльоку середньо-східної Європи?

Не вагаюся висловити погляд, що наявність з польського боку на зв'язок між тими проблемами було б помилкою. Відмовлення Польщі від етнічно українських земель становить передумову без якої не може бути плідної співпраці обох сусідніх народів. Ця, безумовно, з польського боку болюча, хірургічна операція розріже раз назавжди чиряк, який застроє відносини між обома народами і відкриє нову сторінку в їхній історії.

Мусить тут бути відносини поміж двома рівноправними партнерами, з яких кожен рішатиме вільно, а не під моральним тиском. А чи вступ України до можливової федерації міг би вважатися вільним і нічим не вимушеним рішенням, коли б він залежав від повернення Україні інтегральної частини її етнографічної території? Чи таке ставлення справи не викликало б в українській психіці і так уже перечулений, різних комплексів і чи не відбилося б це на майбутній долі обох народів? Зрештою всілякі міжнародні спілки й союзи не багато варти, якщо вони не випливають з справжньої спільноти інтересів. Польща мала політичні договори й військові союзи з Францією і Румунією. Якщо ці трактати не виправдали себе, то не тому, що причина їх була не дуже ясно визначена (було якраз навпаки), але тому, що в розумінні наших партнерів ці зобов'язання мали служити ім односторонньо (це саме відноситься й до англійських гарантій з 1939 р.). В тому власне полягає перворядний гріх польської союзницької системи в хвилину вибуху другої світової війни.

Історія кількох останніх десятиліть знає натомість дуже вимовні приклади природних союзів, не зафікованих точними формулами якісно трактатів, але які виявилися міцнішими від усіх урочистих пактів. Великобританія не зо-

бов'язана була на основі „Антан Кордаль” прийти на допомогу Франції в пам'ятному серпні 1914, але зробила так з власної волі, бо розуміла, що перемога Німеччини загрожує її існуванню як світової держави. Так само в 1939 році гарантії, дані Польщі, були тільки претекстом до розправи з III Райхом, що прагнув до світової гегемонії. А поступовани СІІА в 1917 і 1941 ріків не було подиктоване подібними міркуваннями?

Коли б ми хотіли надавати вагу літері трактатів, то ми мусіли б припустити, що у випадку американсько-советського конфлікту Великобританія, маючи з СССР 20-літній пакт ненападу, підписані 26. травня 1942, збереже приязній нейтралітет у відношенні до СССР. Але навіть крайнє крило лейборістів, що групуватиме довкола посла Р. Гросмана і тижневика „Нью Стетсмен енд Нейшн”, не думає щоб так могло статися. Чи можна собі уявити тісніший союз двох держав як Сполучених Штатів і Великобританії, дарма, що їх не зв'язує жадний писаний трактат? Солідарність англосакського світу витримає кожну пробу. Витримає її так само солідарність польсько-українська, подиктована ситуацією географічною і спільністю інтересів обох народів. Які прийме вона форми -- було б плянувати передчасно, а зрештою це річ другорядна. Во ми думамо, що відповідальні державні діячі обох суверенних і самостійних держав знайдуть найбільш відповідне і згідне з духом часу рішення, яке відповідатиме інтересам обох народів.

В епоху атомової бомби настає переоцінка цінностей і багато т. зв. залишних аксіом стає порожнім звуком. Не може так само залишитися старе традиційне поняття державної суверенності, яке в світі, що прагне до єдності, мусить бути обмежене на користь спільноти відповідної порядку. Сполучені Штати Європи перестали бути утогією і будуть зреалізовані в ненадто далекому майбутньому, якщо західна цивілізація не буде знищена. В рамках європейських штатів повинні стати різні регіональні бльоки, що об'єднують більшу чи меншу кількість країн. Межимор'я є власне одним із проспектів організації середньо-східної Європи. Але це не готова, до подробиць випрацювана концепція, а тільки загальний зарис, що допускає різні варіанти. А тому передчасно сваритися на тему заслуги майбутньої федерації. Одно натомість здається буде певним, основою середньо-східного європейського бльоку будуть Польща та Україна і від них залежатиме обличчя цієї частини континенту. Ця думка просякає щораз глибше у свідомість обох народів, і це дозволяє дивитися оптимістично на вигляди польсько-української співпраці та скріплює надії на перемогу внутрішніх труднощів.

Шлях, що провадить до спільноти намети -- довгий і тяжкий, на ньому є багато перешкод і небезпек, яких не можна легковажити. Справа ця вимагала б ширшого обговорення, але це виходило б за межі цієї статті. Отож відкладає це на пізніше, обмежуючись до висловлення свого переконання, що голос сирени -- Олександра Керенського -- не звібить жадного з радикальних або соціалістичних відламків української політичної думки, яка переконалася найкраще в 1917-20 роках, що російський імперіалізм прибирає різні барви, в залежності від потреб хвилини. Переяславська Унія України з Москвою 1654 року -- відбилася занадто трагічно на історії українського народу, щоб знайтися політичні українські угруповання, які дали б себе пійтати тепер на гачок „союзу вільних народів демократичної Росії“.

Наведені тут думки мають дуже загальний характер і само собою зрозуміло, що вони охоплюють тільки частину відтинку польсько-українських взаємовідносин. Подані коротко, стилем телеграфічним, вони ще повинні бути розвинені в дальших дискусіях. Треба додати, що висловлені тут думки в значній мірі відповідають тезам ред. Павла Котовича в його статті п. з. „Принципи порозуміння“ в тижневику „Наше Життя“ (Ч. 23 з 16. червня). Ці висловлення вважають за найцінніший вклад в дотеперішній польсько-українській дискусії. Тому теж належало б з польського боку підкреслити слухність висновків ред. Котовича, які повинні стати вихідним пунктом для позитивного обміну думок на шальтах преси обох народів.

Ски Бельські

Політичний огляд

Східні проблеми

Одним з головних чинників сучасної політики є боротьба за самостійність колоніальних народів. Вже в першій світовій війні порушився авторитет колоніальних держав, які випустили колібрі на свою боротьбу. В другій світовій війні участь колоніальних народів була ще більша. Не дивно, що вони відразу поставили до своїх дотеперішніх панів домагання самостійності і нечекаючи на відповідь почали здійснювати свої домагання зі збросю в руках. Ясно, що перед у цьому ведуть народи з старою культурною традицією, яких тільки технічний розвиток Європи привів до повеновлення. Таким чином дійшло до створення республіки Вієт-Нам у французькому Індокитаї, до створення двох держав у британській Індії, Гіндустану і Пакистану з домініальним статутом, і до затяжної боротьби на французькому Мадагаскарі. Різні держави зробили різні рішення, як погодитися з своїми колоніями. Французи згідно з свою традицією рішили вирішити конфлікт силою, англійці переговорами, голландці, через слабість мусили після поважних невдач підписати договір з Індонезійською республікою. Голландія не могла поступити інакше, бо просто не мала сили. Тепер, два роки після визволення, Голландія рішила здобути назад втрачені впливи і почала воєнні операції проти Індонезійської республіки, мотивуючи це тим, що індонезійці не дотримали договору. Голландіці мають вдвічі менше війська як індонезійці, однак чинно вони стоять без порівняння вище і спираються на сильну, флоту. Не дивно, що з самого початку голландські війська мають поважні успіхи. Та ця боротьба є вже внутрішньою голландською справою. Америка і Англія дуже незадоволені війною, і пропонують своє посередництво обом сторонам. Майже по всіх країнах прихильники індонезійської самостійності створили комітети, які вносять протести до урядів великих держав і організують поміч. В Індії набирають добровольців, в США подано протест до ОН. В багатьох країнах робітники в пристанях відмовляються працювати при голландських кораблях. Очевидно Голландія мусить уступити перед міжнародними

роднім натиском. Але тимчасом голландці хотять здобути якнайбільше успіхів, щоб мати сильну позицію при переговорах.

Франція

В Парижі комісії, що продовжують працю конференції, працюють далі! Вироблено і розіслано зап

Майбутність переміщених осіб і біженців

Під цим заголовком вміщено в останньому номері „Кронік“ розмову заступника шефа Відділу для справ ДП в Головній Квартири Американської Армії п. Е. Сквадріл з представником ліцензованої преси п. Г. Понікевським.

Порушені в цій розмові питання належать до головних проблем, що цікавлять широкий загал української суспільності, і тому в скороченні їх тут подаємо.

З поданих інформацій видно, що всі, що перебувають тепер в таборах, можуть розраховувати на ту саму опіку, якою користувалися до цього часу. IPO зцентралізувало в своїх руках всі справи, що торкаються ДП і біженців, себто опіку над ними і їх переселення. Але треба припустити, що в діяльності IPO буде покладений на це останнє особливий на-тиск. Це виникає з програмових засад цієї організації, як і з її обмежені фінансових засобів, які вона має в своєму розпорядженні. Завданням IPO має бути унормування життя тих, що перебувають в таборах. Ці люди не можуть без кінця перебувати в переходових умовах, бо це перечило б основним завданням IPO, як і найбільш істотним інтересам самих ДП. Звісно теж виникає, що одним із головних завдань IPO має бути створення умов для переселення і саме переселення біженців.

IPO має в своєму розпорядженні обмежені фінансові засоби і тому змущено до певних обмежень розміру опіки таборового характеру, щоб тим самим збільшити допомогу в справах переселення. Це може в першій мірі торкатися діянки культурного життя, опіку над яким в більшій мірі мусить бути перенято на себе таборові самоуправи.

Треба також пам'ятати, що IPO — це організація, яку покликано до життя для опіки над біженцями. Це поняття ширше від поняття статусу ДП, що міг бути набутий переміщеними, що відповідали певним, стисло окресленим умовам. Статус біженців не вимагає цілої низки цих умов. IPO виробить певні засади практичного окреслення статусу біженців, набуття якого буде одночасно і набуттям права на правну опіку і зокрема на опіку в справі переселення. Цей статус не дає однака в своїх наслідках права переходу до таборів і користування безплатним помешканням та харчами, бо, як відомо, 21. квітня ц. р. приймання до таборів припинено і не передбачається зміна цього розпорядження.

В справі самого переселення вже приклад з Бельгією показав, що з права виїзду могли скористати й ті, що мешкали поза таборами. Практикування цього буде збережено й на далі. Правдоподібно особи, що старатимуться про виїзд, будуть і в майбутньому переходити щось подібне до скрихні і то, або в Адмісіон Контроль Сентрес, або в спеціальних бюро IPO. Треба також сподіватися, що для полегшення процедури IPO утворить більшу кількість таких скрихнівих пунктів.

Справа відповідних персональних документів для ДП і біженців була вже базовою разом дискутована. Потреба в цих документах тим більша, що карта ДП не виконує ролі пашпорту. Очікується, що IPO видаватиме такі документи. Правдоподібно будуть вони на зразок пашпортів нансієвських, але можливо, що не даватимуть такої свободи руху поміж державами, які давали ці останні. В кожному разі будуть вони документом, що стверджуватиме індентичність особи.

В загадах пресових інформаціях була порушена також справа праці ДП в німецькому господарстві на переходовий час доки вони не вийдуть до інших країн. Це не легка справа. Ощадності, що їх введено в сьогоднішньому американському військовому бюджеті, мусили зменшити діяльність у багатьох ділянках. Торкається це й окупації на терені Німеччини. Тому то відділи охорони і відділи праці, що існували як помінні окупаційні органи, довелося значно скоротити.

В цьому питанні окупаційні влади стоять однака і надалі на цій позиції, що переміщеним особам належить право перешенства при одержанні праці на роботах, що будуть організовані з ініціативи Армії і інституцій з нею пов'язаних.

В інформаціях було вияснено також, що переміщені особи, які посидають набуті легальним шляхом грошові засоби, мають повне право набування всіх предметів особистого вжитку і знаряддя

праці, що знаходяться в вільному торговельному обороті.

Правдоподібно будуть видані про це відповідні приписи. Існує однака засада, що всі ті, що працюють в німецькому господарстві, підлягають його законам. Належить звернути увагу і на те, що поняття „біженці“ або „ДП“ — це поняття, що не можуть мати характер якоїсь тривалості. Основне завдання — розв'язати цю проблему на терені Німеччини. Оскільки певну частину переміщених осіб з тих чи інших причин програма переселення не охопить і тому частина залишиться в Німеччині на довший час, то вони вийдуть цілком в німецьке господарство і підлягатимуть німецьким законам.

Можливості поселення в інших країнах і надалі ще не окреслені. Останніми тижнями можна було занотувати багато ознак, які свідчать про те, що світ зрозумів потребу розселення ДП і біженців. До часу підписання умов з різними державами не можна ще подати конкретних даних, ані жадних конкретних проектів. Але згадані умови, які вони мають з Бельгією, дають можливість поважного відповіді біженців з території Німеччини. До цього часу в різних країнах почастило розмістити разом з родинами до 60.000 осіб, які або вже виїхали до країн призначения, або ще чекають на транспорти. Це вже певна фолеткість для теренів окупованої зони.

Окупаційна влада з великою увагою стежить за перебігом цієї справи. Вона належно оцінює запал до праці й стремлення до унормування свого життя, що їх виявляють переміщені, які досить часто відмовляються від своїх плянів та навіть від добутого перед тим знання і фаху, щоб лише порвати нарешті з примусовою бездіяльністю.

Досвід вербування робітників до Бельгії дає надію, що до інших країн охоче прийматимуть переміщених. Це в інтересах самих переміщених. Треба сподіватися, що запал до праці з їх боку скликить багато держав до видачі іміграційних дозволів.

Окупаційні закони передбачають, що у випадку репатріації, ДП мають право забрати з собою гроші і матеріальній дорібок, придбані легальним шляхом. Ці ж самі закони поширюються і на переселенців. На перешкоді можуть стояти тут лише обмеження щодо ваги, а зокрема транспорт морському і повітряному. Але можливо, будуть організовані спеціальні комори, де перевозуватимуться речі емігрантів. Коли ж поліпшаться умови транспорту, то цей вантаж пізніше буде доставлений на місце.

Сучасні девізові правила не дозволяють тепер переказувати за кордон свої ощадності, здобуті дуже часто мозольною працею. Не стоять тут на перешкоді ті чи інші закони окупаційної влади.

Треба пам'ятати про те, що німецька марка за кордоном не має аж обігу, ані вартої. Курс 10 мар. за один долар — це лише курс обрахунковий в торговельних оборотах. Треба сподіватися, що з стабілізацією господарських відносин в Німеччині німецька марка може набути право обігу на закордонних ринках. Тоді це не стоятиме на перешкоді, щоб ощадності біженців могли бути переказані за кордон. Отже ощадності біженців можна складати в німецьких інституціях і чекати часу, коли німецька марка вийде в обіг на міжнародному діловому ринку.

Справа нагромадження цих ощадностей і закупу більших об'єктів, як напр., машин, з метою перевозу їх на місце переселення не легка. В Німеччині існують дуже суворі експортні закони, що містять у собі досить широкі реєстри об'єктів, що їх вилучено з експорту. З другого боку, кожний експорт може бути доказаним лише при наявності покриття в товарах, або в долях. США, що доставляють до своєї окупованої зони харчові продукти, прагнуть осягнути за них рівновартість в долях. Тому належність за товарами, що їх вивозять з Німеччини, відчувається в долях. Отже справа нагромадження ощадностей біженцями з метою придбання більших об'єктів і їх

вивозу за кордон не видається легкою. Це було б можливо лише тоді, коли предмети вибрані до експорту не підлягали б експортовій забороні.

Представник ДП преси пан Понікевський, закінчуєчи свої інформаційні запитання, підкреслив, що в світовій пресі з'явилися в останні часи звістки про потребу встановлення сталого зв'язку поміж окупаційними та допомоговими чинниками і презентацією ДП. Чи існує можливість легалізації цієї форми зв'язку? У відповіді на це питання було поінформовано, що американські окупаційні влади не провадять самостійно політики в міжнародному значенні і в цій ділянці підлягають вони рішенням Державного Департаменту. Легалізація біженецьких організацій могла б перечити існуючим міжнародним умовам між США і поодинокими державами. Дволітня практика показала, що контакт між окупаційною владою і біженцями існуєвав і що від влади ця була завжди доступна для ДП. Цей стан не зміниться. Треба також сподіватися, що IPO, як організація спеціально покликана до розв'язання проблеми переміщених і біженців, установить тісніший контакт з переміщеними особами і біженцями.

В кожному разі проблема виселених і біженців буде й на далі предметом зацікавлення окупаційної влади, яка на терені окупації усім цікавиться і об'єднує діяльність всіх організацій з принциповим напрямком окупаційної політики.

† Андрій Гарасевич

3 Берхтесгаден прийшла страшна звістка про трагічну смерть 24. липня талановитого поета, співця Золотої Праги Андрія Гарасевича. Він зірвався зі скелі на Вацмані (гора біля Берхтесгадену), упав на глибину 800 метрів і згинув.

Було йому всього 30 років. Був кріккий і здоровий, завзятий альпініст, любив мандрівки в гори. Тягли його до себе неприступні скелі. Сміливий і рішучий він нехтував небезпекою.

Недавно ще оповідав авторові цих рядків про свій очайдущий вчинок, коли разом з двома товаришами виліз на скелю рискуючи злетіти в прірву при кожним необережнім крокі. Як раз тоді перед ними зірвався один німець і тяжко розбився, але не загинув бо був прив'язаний лінзою до товаришів, які його здергали. А Андрій з товаришами йшли без відповідних приладів, не з'явившися

линвою, нехтуючи всякою обережністю. Німці, казав він, дивилися на них як на божевільних.

Покійний мріяв ще вибратися на Вацман і здобути його з найнебезпечнішого боку. В цьому останньому альпіністичному пориві він був уже біля своєї мети. Але забрало йому сили! Висічи на руках і не знаходячи оперти ногам він зрештою не витримав і звалився у прірву.

Андрій Гарасевич народився 13. серпня 1917 року у Львові, а жив і виховувався в Чехословаччині, в Празі кінччю університет. Збірка його „Сонетів“ (під цією назвою) вийшла в Празі в 1940 році. З того часу він друкує свої поезії в працькій українській пресі, в газеті „Земля“ і в еміграційних виданнях в „Рідному Слові“, „Християнському Шляху“ та інших виданнях.

В. Д-ко.

Похорон поета Андрія Гарасевича

Берхтесгаден, 28. 7. (н. о.) Сьогодні в третій годині по обіді відбувся похорон поета А. Гарасевича. Зібралися рідня, товариші, ученики, знайомі і тaborians, щоб віддати останню честь цій небуденній людині. В українському кутку кладовища спустили домовину в чужу

землю. Промовляли гр.-кат. священик, д-р Шлемкевич і інж. Татомир, даючи образ з життя і діяльності покійного. Величезна участя українського громадянства на похороні і число вінків показали ще раз незвичайну популярність поета.

нині відповідь дати не можна. Це у великих мірі залежить від самих поляків і їхньої спроможності співжити з сусідами з усіх боків. Робляться принушення, що демократична Німеччина і демократична Польща зможуть погодитися. Таких поки що нема, отже лишаються в потенції націоналістичні настрої з усім тим, що вони з собою принесуть. Географічне положення Польщі таке, що вона завжди мусить рахуватися з черговим розбором міцнішими сусідами. Поляки за слабі кількісно, щоб протистояти тому. Вони можуть опертись на натискові заходу лише оперти на схід. А це значить стати форпостом московського комунізму та розплітися в московському морі. Польща — переможець, але без перемоги заличує згадуваний журнал. Така думка панує в західній Європі.

Неизразна спроба чергового поділу Польщі вже зроблена на московській конференції 1947 року вимогою ревізії західних кордонів Польщі. В Ялті думалось дати Польщі відшкодування за українські землі, а тим часом виявилось, що німців також важко жити без аграрних провінцій на сході. Регуляція німецького питання є одночасно й розв'язка проблеми об'єднаної Європи, що мала б стати забороном перед заливом московським комунізмом цілого заходу. Німеччина і Польща вступають в нову епоху взаємин. Тисячолітній німецький „Дранг нах Остен“ потерпів фіаско. Німці здали всі здобуті позиції. Тепер починається нова боротьба за той же самий схід з тою ріжницею, що тепер захищає від франків, а схід в офензиві.

М. С.

Польсько-Німецькі взаємини

крови особливо німцям. Аргументи історичного порядку за польськість тих земель, чи за їх німецькість більш менш рівноважається. В кожній історії всіх чоловік найде на протязі часу дій аргументи для себе. Щодо тих земель то і Польща і Німеччина керуються націоналістичними почуттями, хоч навіні від націоналізму відхиляються, ба наївно, як поляки, вважають його фашизмом.

Думки про наш театр

Не варто доводити, що театр в усьому комплексі цього поняття як мистецтва, теорії театрального дійства та історії, його розвитку — великий здобуток культури та могутній чинник прогресу, так само як інші, споріднені з театром, мистецтва.

Велика трагедія, що її пережив український народ, тимчасово загальмувала український мистецький рух вгору. Але нинішній день знову дає нагоду взяти в руки перо та пінзель. Можемо наступати і наступаємо, проте значно відстає ділянка історично-теоретичної студії в галузі мистецтва, зокрема театрального. Тут, в країному випадку, коли не відступ, то війна в око-пах, де провідним є вичікування, а не акція. Всі визнають вагу науково-дослідчої роботи в галузі українського театру, але на цьому признанні справа й закінчується. Є багато прогалин на зазначеному відтинку, за які вина падає виключно на нас.

Досі ми не маємо ще дійового, рухливого, ініціативного, з творчим розмахом осередку, де б розроблялася теорія та історія нашого театру. Галузь театрознавства майже занедбана. Навіть там, де можна спопуляризувати український театр, цього не робиться. Ось кілька фактів:

Вже не один рік працюють українознавчі курси в Ашафенбурзі. Широко й цікаво побудовано програми. Є тут все аж до архівництва та геральдики, але історія рідного театру — така важлива для національного освідчення молоді — відсутня. Існує кілька років Український Вільний Університет, але в ньому теж не має окремого, самостійного курсу історії українського театру. Байдужість, яку виправдати не можна. Взявшись за кописну для нашої культури театральну справу ОМУС, який створив журнал „Teatr”, та мистецтвознавча група УВАН, яка зорганізувала дві конференції з доповідями на театрально-історичні та теоретичні теми (п. п. Л. Білецький, В. Блавацький, Ю. Корибут та ін.), але після того настав „штиль“. Журнал „Teatr“ перестав виходити, конференцій більше не відбулося. Настала нетворча тиша. Вартісні статті Ю. Шереха, цікаві спогади В. Блавацького, дискусійні виступи Ю. Косача та Ю. Корибути з приводу театрально-драматургічних проблем не вносять значних корективів у змальовану картину, тому що все іде в пляні їхніх індивідуальних задумів, а не в пляні широкозакроеної мистецько-спільнотної акції.

Тепер, коли твориться організація „Об'єднані Мистецтва“ слід по говорити про пожвавлення театрознавчої роботи. Мусимо обмінятися думками про перспективи, про дальший розвиток нашої теоретично-театральної думки, про зрушенні її з місця. Нам конче потрібні збирники театральної проблематики, такі збирники, де б на високому науковому рівні можна було б вести дискусії, обговорювати кардинальні питання розвитку нашого театру. Нам бракує фахових науково-дослідчих робіт з теорії та історії театрального мистецтва. Ми і на сьогодні не маємо ґрунтовної аналізи, ества побутового театру з усіма його відмінами, яка б встановила належне йому місце в ланцюгу історичних явищ нашої національної культури. Блукаемо в п'ятьмі, в хаосі невизначеності чітко термінології театральних стилів.

Де генеза, історії ґротеску на українській сцені, хто його пionери? Де праця про джерела чаших театральних традицій? Чи є капітальна розвідка з позицій театру про наші інтермедії, вертеп, драми 17–18 сторіччя? Ні, її застуває багата, ще не досить опрацьована сировина матеріалів. Зростає нове, експериментальне драматичне мистецтво, але наші широкі маси й досі в полоні чар побутового театру. Чому? Можна зневажливо говорити про незрілість мас і т. ін., але це ще не буде вичерпуюча відповідь. Істина в тому, що ідея нового театру не дійшла до них, бо ми не оздобили її переконливою аргументацією. Український театр зриє на широку співоче-танцювальний базі, але історії укр. хореографії не існує навіть в початках. Не доведено до розв'язання і проблеми про відповідну синтезу Европи та традиції в майбутньому українському театрі. Теми чекають на своїх дослідників.

Скупі в нашій пресі відомості про театральну Европу та Америку, а тому непогано було б завести свій „Reader's Digest“, бе друкувалися найцікавіші статті з американської та європейської театральної преси. Багато говориться про потребу пропаганди нашої національної культури перед іншими народами, але капітельна історія української культури, а зокрема театру не створена. І цілком природно, що в працях більшості західноєвропейських і американських істориків та дослідників театру не знайдеш сторінок, відведені нашому театру, як наприклад, книзі Аніти Бльок „Changing World in plays and theatre“ — видання Little, Brown and Co. Boston. 1939 р., а коли навіть і згадують, то побіжно і ли-

ше давні періоди. Боляче читати, коли ввесь восьмий розділ своєї книги А. Бльок присвячує російським драматургам, де аналізує на віть п'єс таких драморобів як Кірібон, Успенський та інші їм подібні, і ні одного рядка про їх сучасників — українських драматургів — письменників такого розмаху як М. Кулик. Велика криєда. Але не маємо морального права обвинувачувати американську дослідницю, бо ми й самі ще не маємо праць про нових українських драматургів. Історію українського театру у Д. Антоновича, О. Кисіля, почасти С. Чарнецького доведено лише до 20-х років ХХ-го століття. А 20—30 рр. ХХ ст. — це роки ренесансу на Придніпрянській Україні.

Таким чином бракує найважливішого, чого потребує наша молодь, чого вона зовсім не знає. Відсутня історія боротьби за справжній національний театр, злагачений світовою театральною культурою, яка велася і щільно змонтована з світлими іменами Л. Курбаса, М. Кулиша та іх однодумців. Цю історію мусимо написати ми, і саме тут — тільки в еміграції, в умовах вільного слова, де вона не буде спотворена та зфальсифікована. Безумовно це тяжка праця: бракує музеїв, архівів, бібліотек, матеріалів. Ось чому ми повинні всіляко підтримати думку про організацію центрального українського музею з рядом відділів, зокрема і театральним, яка виходить з провідних кіл УВАН. Тільки центральний український музей спроможний не допустити до загибелі ті рештки театрально-історичних матеріалів, що опинилися на еміграції. Те, що не в силах зробити один дослідник, зробить ентузіастична група, надіжніна бажанням дати правду про рідне мистецтво. Наша громадськість мусить підтримати таке прагнення по-справжньому, по-діловому.

В. ГЛУШКО

Допомога канадських українців

Серед організацій, що ставлять собі за ціль всеобщу допомогу сучасній українській еміграції, одно з головних місце займає „Фонд допомоги Українців Канади“. На чолі цієї організації, що вже ввійшла в третій рік свого існування, стоїть о. д-р В. Кушнір. До її управи належить також низка визначних канадських українців, як інж. В. Коскар, радн. Я. Арсеніч та інші.

„Фонд Допомоги Українців Канади“ провадить зборки, приймає дари і взагалі не обминає жадної оказії, що могла б збільшити його допомогові можливості. Загальна сума зборок в 1946 році досягла 63.536 доларів, в 1945 році вона становила 65.563 доларів. Діяльність фонду Допомоги Українців Канади знайшла однозідну апробату і всеобще признання на 2 Конгресі Канадського Українського Комітету (КУК), що 3.—5. червня 1946 року відбувся у Торонто.

Діяльність Фонду Доп. Українців Канади до останнього часу носила характер підготовний, але вже в кінці 1946 року, як говорить річне спровідання Фонду, до Європи було вислано на 20.000 доларів харчових продуктів, на 5.000 доларів — харчів для дітей, на 5.000 доларів різних медикаментів тощо. Ці речі вислані в розпорядження Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині в Франкфурті над Майном.

На континенті Європи перебуває й Допомогова Місія Фонду на чолі з сотником Б. Панчуком. На 1.000 доларів харчової допо-

ше давні періоди. Боляче читати, коли ввесь восьмий розділ своєї книги А. Бльок присвячує російським драматургам, де аналізує на віть п'єс таких драморобів як Кірібон, Успенський та інші їм подібні, і ні одного рядка про їх сучасників — українських драматургів — письменників такого розмаху як М. Кулик. Велика криєда. Але не маємо морального права обвинувачувати американську дослідницю, бо ми й самі ще не маємо праць про нових українських драматургів. Історію українського театру у Д. Антоновича, О. Кисіля, почасти С. Чарнецького доведено лише до 20-х років ХХ-го століття. А 20—30 рр. ХХ ст. — це роки ренесансу на Придніпрянській Україні.

КОДОТІ ВІСТІ

* Речник французького уряду повідомив, що Франція приєднується до пропозиції США скликати конференцію трьох держав — Англія, Америка та Франція для обговорення майбутнього рівня німецької промисловості. Проте, офіційну відповідь про свою участі Франція дастає тоді, коли докладно ознайомиться з пляном цієї конференції.

* Голова торговельної делегації Англії Вільсон виїде з Москви до Лондону. Він мав останню розмову з советським міністром Мікояном, що тривала чотири години. Як повідомляють, Москва має оголосити наслідки англо-советських торговельних переговорів.

* Понад 1.800 колишніх учасників інтернаціональної бригади, які боролися проти генерала Франко в Іспанії, тепер борються в рядах грецьких партизанів проти законного грецького уряду. Не зважаючи на офіційні спротивання, вербування еспанців та добровольців інших націй для інтернаціональних бригад триває. Тепер до інтернаціональної бригади належить 2.500—3.000 осіб.

* На останній сесії парламенту Великобританії заплановано поставити питання про передачу влади в Бірмі народам самої Бірми.

* Албанський уряд відмовився допустити балканську комісію на свою територію для переведення слідства в справі інцидентів між Албанією і Грецією.

* Як повідомляє лондонський консервативний часопис „Дейлі Телеграф“ з 24: липня, у Відні відбувається полювання на утікачів. В ньому беруть участь румунські, советські, югославські та польські агенти.

* Американська палата Репрезентантів ухвалила закон, згідно з яким все майно Італії, сконфісковане у неї під час війни на суму 60 міл. доларів, має бути їй повернене. На підставі цього закону замість тих італійських кораблів, що плавали під американським прапором і затонули Італія дістане кораблі американські.

* Перед комітетом Конгресу неамериканської діяльності Вальтер С. Стіле заявив, що в США є 5 міл. активних членів комуністичної партії, або членів комуністичних організацій. Головне завдання комуністів, як заявив Стіле, є створення третьої великої партії. Число членів, прийнятих до комуністичної партії, становить 100.000, даліші 100.000 по-далі заяві про прийняття в члени партії.

* Бельгійський прем'єр Спаак веде розмови з чільними представниками бельгійської громадськості про можливий поворот короля Леопольда на престол.

* Від імені шістьох арабських держав Срангіх, міністер закордонних справ Лібану, домагався перед слідчою комісією ОН припинення еміграції юдів до Палестини. Одночасно запропонував створити незалежний арабський уряд Палестини.

* США передають Італії зайвий матеріал з свого воєнного запасу, який знаходитьться в Італії.

* Французький міністер закордонних справ Відо негородив відзнакою лицаря почесного легіону дружину аргентинського президента Еву Перон.

* 26. липня на 94 році життя померла мати президента США Трумена, Марта Е. Трумен.

* Господарські розмови між СССР і советською зоною Німеччини не привели до бажаних наслідків. Москва вважає, що німецька промисловість советської зони не в стані виконувати одночасно і репараційні свої зобов'язання по договорах.

* Господарсько-соціальна Рада ОН постановила скликати 23. березня 1948 р. в Женеві Міжнародну Конференцію Преси.

* Північно-західня провінція Індії підлягала загального голосування ухвалила приєднатися до Пакистану.

* У Палестині заарештовано 12 жидівських терористів, серед яких є один дуже важливий злочинець. Іх піймали на тому самому місці де недавно терористи скопили двох англійських сержантів. Англійська влада вимагає видачі сержантів, яких терористи тримають як закладників.

На 1.000 доларів харчової допо-

Л-Й

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ

УКРАЇНА І ЗАХІД

11.—12. липня ц. р. в Міттенвальді відбулася чергова наукова конференція історичної групи УВАН, присвячена переглядові взаємовідносин України і Західної Європи.

Конференцію відкрив голова історичної групи п. Президент УВАН проф. д-р Дмитро Дорошенко промовою на тему: „Україна і Захід в українській історіографії”.

Наш заслужений історик накреслив етапи розвитку ідей в українському суспільстві, що привели до глибшого вивчення зв'язків України з Західом.

Проф. Б. Крупницький в своїй доповіді „Історичні основи європейського України” виявив, що „європейські України” є явище не випадкове, поверхове, або вигадане, принесене зовні на зразок „українізації”.

Переглядаючи етапи історичного розвитку України від найдавніших часів, автор показав, що європейськість української культури визначається фактом європейської основи її від часів передісторичних та широким культурним обміном і зв'язками України з Європою впродовж усього довгого історичного життя їх.

Дуже цікаву доповідь подав доц. М. Дольницький на тему: Україна і Захід з погляду географічної науки. Доповідач подав характеристику Східної Європи і показав оськільки історія українського народу відбиває її географічні умови. За своїм географічним положенням Україна нерозривно пов'язана з Європою і це мусіло визначити її європейський шлях.

Проблема взаємовідносин культур Антів-Готів-Сарматів на Україні була призначена доповідь П. Курінного.

Відомості про Антів не відбилися чомусь на географічних картах раннього середньовіччя, зокрема на карті Птоломея (180—200 р. по Хр.).

Карта Птоломея — це дуже цінний документ розміщення людності на Україні в період Антів, але не в усіх своїх частинах. Вона документальна для Надчорномор'я, вірогідна для України, Кавказу і Висли та фантастична для терену поза ними.

Автор установив, аналізуючи археологічний матеріал з найновіших дослідів (М. Міллера, П. Рау, угорських і московських вчених), що

племінні етнічні назви: Сарматів, Готів, Язигів, Аланів, Гунів, не мали на Україні стального притулку і культурна присутність їх на Україні не стверджується археологічно.

Культура т. зв. полів поховань, „готський” стиль виробів, досі присваний готам, не існує ані на прабатьківщині готів, ані в середньому Надвислю — місці переходу їх, ані в державі Германариха над верхів'ями Дніпра і Волги. Ця культура відповідає лише Антам. Країна Антів, країна з власною державністю; що мала сотні міст з високо розвиненою архітектурою (ц. огорівания, водотяг, каналізація), була християнізована, знала письмо. В ній витворилася культура т. зв. готського стилю, яку „готи” запозичили й рознесли по Європі.

Проф. Н. Д. Полонська присвятила свою доповідь українській державі за династії Володимира Святого.

В зіставленні багато насиченому даними нашого літопису і закордонних аналів доповідачка довела, що картина династичних, культурних та політических зв'язків України, як сильного осередку офіційальної європейського типу культури на Сході, далеко глибша й імпозантніша, ніж то прийнято думати. Торговельні зносини, побіч політических, сягали до Італії, Англії то-

що. Доповідь подала низку нових фактів з історії України XI—XII ст. і ставить нові віхи для дальших шукань.

Проф. О. Оглоблин в доповіді „Гетьманщина і Захід” на підставі архівних джерел показав складну мережу міжнародних відносин гетьманщини, глибоке впливлення Західу козацькою державою, як оазою європейської культури на Сході.

В доповіді „Економічні взаємини України і Західу за часів гетьманщини” проф. Витанович підкреслив потребу висвітлення економічних сил історичного процесу. Автор наявів приклади, що пояснюють складні ситуації періоду гетьманщини економічними відносинами Європи.

Конференція в Міттенвальді знайшла сердечну опіку місцевої української громадськості, що сприяла її успіху. Вона є важливим поступом у вивчені нашого минулого.

П-ро

Заклик

Українські Уставови та всіх Громадян добре волі прохано не забувати про потреби Українського Вільного Університету в Мюнхені, (Версальлерштр. 4/III,) в поповненні університетської бібліотеки книжками.

Кожне друковане слово, кожну публікацію, що зберігається у приватних руках, або зайво забирає місце на полицях наших установ, приємно з подякою для бібліотеки.

Проф. В. Щербаківський в. р.

Ректор У. В. У.

Берегти принцип єдності

Із резолюції

Загального Студентського З'їзду, прийнятих у дні 30. червня 1947
в Мюнхені-Фраймані

В обличчі важкої ситуації та кризових амагань на Рідніх Землях Загальний Студентський З'їзд закликає все українське студентство: пільною працею над собою і сконсолідуванням своїх рядів бойді у малій частині зірівноважити той вклад в українську визвольну справу, який дас сьогодні Рідна Земля.

I. У світоглядovих питаннях:

Загальний Студентський З'їзд признає поодиноким ідеологічним напрямкам по-зитивне значення для формування української духовності, поскільки вони дійтимуть згідно з засадами християнської етики, стоятимуть на становищі української соборності, не відступатимуть від демократичних принципів, та твердо й рішуче заступатимуть визвольні прямування українського народу. Загальний Студентський З'їзд поручає студентству активно включитися в працю над формуванням і кристалізацією спертої на здорових засадах світогляду — конечної передумови для успішної конструктивної громадської діяльності.

II. В організаційних справах:

Загальний Студентський З'їзд доручає Управі ЦЕСУС-у довести негайно до відома всім уже охопленим і неохопленим організаційно українським студентським осередкам подію про злиття обох Централь та берегти принцип єдності професійних українських студентських організацій у всіх високошкільних осередках.

Загальний Студентський З'їзд уважає необхідним організаційний контакт та співпрацю ЦЕСУС-у з українськими громадськими та допомоговими центральними організаціями.

Загальний Студентський З'їзд уважає, що участь студентства в суспільній праці причиниться до суспільного вироблення студентства і тим самим до скріплення загально-громадської праці. III. У діяльності студій і високого шкільництва:

1. Загальний Студентський З'їзд підкреслює, що головне завдання студентства є придбати собі всеостороннє загальну освіту та освоїти основне фахове знання.

2. Загальний Студентський З'їзд звертається до новоствореної управи з побажанням, присвятити окрему увагу справі т. зв. студійної політики, а саме

КООРДИНАЦІЙНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМИТЕТ до Управи Центрального Союзу Українського Студентства в Мюнхені

Мюнхен, 15. липня 1947. Факт злиття обох дотеперішніх центральних об'єднань українського студентства в одну центральну організацію є передусім наявним доказом, що в українському житті приходить до належного голосу творчі елементи і починає в нас перемагати закон ладу і відповідальності. Тим більше той факт є радісний, що довершився він на студентському форумі, щебто а тому відтинку життя нашої молоді, що до якого можна дослідно примінити твердження: — „яка молодь така й будучість народу”.

Факт координації студентських сил на високошкільному відтинку стане добром приміром для інших ділянок, що живуть ще даліше у розвитті і неспроможні на ніяку серйозну працю. Во розбиття обезсилює, на місці важливих проблем ставят дрібні і ненависницькі, паралізує найкращі наміри, робить з приятелів ворогів, а з цілого народу посміхнє. Українські студенти сказали собі, що так даліше жити годі і цю постанову перевели в життя. За тим добром приміром треба піти іншим. І то негаучись, скоро й рішуче.

Координаційний Український Комітет вітає в тій нагоді все Українське Студентство і його станову організацію — Центральний Союз Українського Студентства і бажає добрих успіхів в праці. Рівночасно складає гротуляції новообраний Управі ЦЕСУС-а і Всестудентській Координаційній Комісії, що добилася такого великого успіху.

Координаційний Український Комітет
Генеральний Секретаріат

Урочиста Евангельська служба Божа

20 липня б. р. у Церкві св. Івана в Авгсбурзі відбулася урочиста Служба Божа. Відправив Й пан Суперінтендент В. Кузів у сослужінню достойників евангельської церкви м. Авгсбургу.

Сліви виконував, високоартистично, хор під диригуванням проф. Трухлого.

В надхненій промові, глибокій що до змісту і прекрасні по формі п. Суперінтендент звернувся до віруючих з закликом піднести свої серця і волю до високого єднання, любові до Бога і Правди, як єдиної запоруки справжньої Волі і Відродження.

Теплими словами Божої науки пастирі церкви розкрили віруючим шляхи відродження людського Духу, як основу щастя на землі. По урочистій Службі Божій у вужчому колі відбулася братська трапеза на пошану гостя достойника американської української Церкви, Суперінтендента В. Кузева.

Конференція Української Евангельсько-Баптистської Церкви

12—14 ц. р. в Мюнхені відбулась конференція представників Громад Української Еванг.-Баптистської Церкви в Німеччині. Крім ділової частини, в її відсвяткували 95-у річницю заснування Укр. Еванг.-Баптистської Церкви.

Конференція затвердила дотеперішній Комітет Церкви на чолі з пасторем Нициком, який має обов'язок вести місійну та духовно-освітню працю. На конференції була також порушена справа співпраці з християнською організацією „ІМКА” та питання про еміграцію.

У неділю 13 липня, вгаданий ювілей був урочисто відсвяткований. Свято це вшанували свою присутністю гости з амер. анг. та франц. зон, зокрема Суперінтендент В. Кузів та капелян amer. армії Даніельс із своїм чудовим хором.

Александр Мигайчук (тенор) не гайко зголосився у відмінній власній спів до Welfare Office, PC IRO Bad Wörishofen.

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER OUR LIFE

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

Адреса Редакції та Адміністрації: Augsburg, Bruegelstr. 1 (Ecke Birkenfelder Str.) Адреса для листування і пропозицій переважно: Ukrainian Newsletter, „Our Life“ Augsburg, Postamt 8, Postfach

Редактор Коломій Ліменів: П. Котович
Влада: Відповідальна Спілка «Наше Життя»
Authorized by Military Government ICD, Press Bureau CMGB. Licensee: P. Kowalewicz.
Direct: Hans Holzmann, Bad Wörishofen.

Лист до Редакції

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу надрукувати у Вашій газеті ось цього моєго листа!

Спілка письменників МУР була утворена як позагрупова організація, що мала об'єднувати письменників усіх наявних у нас літературних напрямків. Зазначувано також, що члени цієї організації будуть шукати нових шляхів творчості, себто діяти так, як діють усі мистці в світі, незалежно від напрямків. Але потім шукання нового зрозуміли в МУР-і як „експериментаторство”, як екстравагантні викрутася на зразок вибриків колишнього футуризму. Ба більше, заступники цього напрямку взяли в МУР-і гору над усіма іншими, зробивши з „лівацького” експериментаторства „генеральну лінію” організації. Назовні, для широкої громадськості, це найвиразніше виявилось у виданнях МУР-у („Хорс”, „Оповідання про переможців” І. Костецького, „Ноктурн бомль” Ю. Косача, альманах „МУР” ч. 1), що являють собою заспіль творчість „лівого фронту” („лівого” в формі, не в ідеях). Публікуючи ці твори, МУР рекомендує їх (дає свою марку) як щось зовсім нове в літературі й мистецтві. А тим часом це все тільки запізніле етігонство того, що в країнах його походження уже відійшло або відходить у минуле — футуризму („загумна мова” й відкідання знаків розділових у Костецького), джойсизму, сюрреалізму. Показовий у цьому розумінні недавній виступ чільного заступника французького сюрреалізму Чіріко. Коли його запитали, чи правда, що він відходить від цього напрямку, він сказав: „Дулощі не можуть тривати вічно. Пора покласти край цій брехні”. А в пізнішій статті, надрукованій у „Парі Прес”, він написав так: „Новітні малярі не вміють ні рисувати, ні малювати, ні користуватись кольорами. Вони все роблять, як діти, що не знають ані пропорцій, ані перспективи і починають від простих геометричних форм. Таке малярство надзвичайно легке для людей без хисту. Ці люди проголошують створення нової форми — фокус готовий... Чимало заподіяли тут також торгівці картинами, що властиво й створи-

ли у весь цей ярмарок та роздумують його й далі. У Франції цим трудно вже людей дурити, але в Америці ще чимало ентузіастів такого „мистецтва”: там люди думають ще так, як думали двадцять років тому”.

Немає нічого нового в творах муровських „новаторів” і з погляду тільки української дійсності, бо ж таке „експериментування” було вже в нас на початку 20-х років цього століття. Експериментували тоді не тільки футуристи (Семенко, Шкорупій), а й „пролетарські” письменники та малярі (Хвильовий, Йогансен, Петрицький), як також і такі, як Косинка та Осьмачка („Круча”). Тільки ж показово, що найталановитіші з них в дозрілому періоді своєї творчості перейшли на реалістичний метод (Хвильовий — в „Івані Івановичі” та в „Вальдшнепах”, Косинка — в „Політиці”, „Матері” й ін.).

Але МУР нічого цього „не пам'ятає” і висуває „новаторство” Костецького, Домонтовича („Апостоли”) та Косача, себто оту творчість без „пропорцій”, без „перспективи”, без „уміння користуватись кольорами”. І навпаки — забиває й ігнорує творчість тих своїх членів, що додержуються „старих методів” (за війнятком, може, одного Самчука, але ж він голова Правління!). Особливо уперто ігнорують у МУР-і реалізм, не допускаючи творів такого характеру до своїх видань, дикредитуючи всіляко його носіїв. Кричущий у цьому останньому розумінні факт — спалювання цьо-

го напрямку в брошурі Ю. Косача „Україніше Літератур дер Гегенварт”, виданій теж із маркою МУР. Характерно, що автор цієї безладної (з цього боку це наш сором перед широким світом!) книжечки виправдує советський „реалізм” і „нищить”, реалістів-емігрантів, своїх товаришів з МУР-у. „Якщо на Советській Україні, — пише він, — реалізм деяких письменників (Головко, Смолич, Панч і інші), без сумніву, органічного характеру і його визначає більше життя, ніж розум, то реалізм на еміграції (Чапленко, Гуменна, Несич, Кибалюк) знесилений, плаский, ізольований, та ще й не тому, що бракує відповідного матеріалу, а тому, що ці письменники не спромоглися творами змінити свої теоретичні позиції”. Отже советський „соцреалізм”, що насправді викриває дійсність („Бур’ян” А. Головко, „Голубі ешелони” П. Панч) — справжній реалізм, а наш — „знесилений, плаский, ізольований”. А ізольований він тому, що автор, засипавши текст, як піском, творами друкованими й недрукованими та іменами своєї групи, з численними „мертвими душами”, натомість реалістів, з одного боку, роз’єднав і, з другого — поєднав людей (хоч би згаданих вище в дужках), далеких і різних свою творчістю, та ще й не згадав ні одного твору цих останніх.

З огляду на таку однобоку тенденцію МУР-у я не вважаю можливим залишатися далі в цій організації. Хай наші люди знають, що не всі українські письменники на еміграції „експериментують”.

В. Чапленко

В Богословсько-Педагогічній Академії

8. липня ц. р. відбулося поширене засідання Професорської Ради Богословсько-Педагогічної Академії УАПЦ в Мюнхені, на якому підведено підсумки попередньої праці і накреслено плян дальшої праці Академії.

В дебатах, що розгорнулися після звіту Ректора Академії і Контрольної Комісії, відзначено було, що Академія в своїй праці цілком стоїть на засадах високої духовної школи, що має своїм завданням виховувати не тільки кадри високоосвіченого духовництва, але й учених богословів. На цьому ґрунті виявилася повна солідарність і єдність бажання всіх членів Ради віддано працювати на користь рідної Церкви і спільними силами будувати твердиню богословської науки.

Розглянуто навчальний плян Богословського факультету і одностайно прийнято рішення не відступати від навчального пляну старих Духовних Академій, повністю його здійснюючи. Коли б виникла потреба прискореного готовування кандидатів на священиків, тоді довелось би організовувати при Академії короткотермінові курси з скороченим пляном навчання.

Богословський Факультет поповнився новими богословськими силами; серед них є професори старих Духовних Академій. На катедру догматичного богослов'я Професорська Рада одноголосно обрала Високопреосвященнішого Архієпископа Ніканора. Деканом Богословського факультету обрано Архипротоцесвітера Павла Калиновича.

Професорська Рада обговорила також питання «матеріального забезпечення Академії». Невеличка місячна субвенція від Св. Синоду і ЦПУЕ не покриває фактичних витрат Академії, і тому прийнято рішення просити Св. Синод дати відповідне розпорядження Церковним Управлінням про одноразову збірку по

В справі стипендій до Бельгії й Голландії

„Комісія Допомоги Українському Студентству” (КодУС) повідомляє українське студентство, що засідання в справі устійнення списка стипендіятів на студії до Бельгії й Голландії вже відбулося й даліших прохань не розглянатиметься. Про призначення стипендій кожний стипендіят буде окремо повідомлений.

Історик

го напрямку в брошурі Ю. Косача „Україніше Літератур дер Гегенварт”, виданій теж із маркою МУР. Характерно, що автор цієї безладної (з цього боку це наш сором перед широким світом!) книжечки виправдує советський „реалізм” і „нищить”, реалістів-емігрантів, своїх товаришів з МУР-у. „Якщо на Советській Україні, — пише він, — реалізм деяких письменників (Головко, Смолич, Панч і інші), без сумніву, органічного характеру і

їого визначає більше життя, ніж розум, то реалізм на еміграції (Чапленко, Гуменна, Несич, Кибалюк) знесилений, плаский, ізольований,

та ще й не тому, що бракує відповідного матеріалу, а тому, що ці письменники не спромоглися творами змінити свої теоретичні позиції”.

Отже советський „соцреалізм”, що насправді викриває дійсність („Бур’ян” А. Головко, „Голубі ешелони” П. Панч) — справжній реалізм, а наш — „знесилений, плаский, ізольований”.

А ізольований він тому, що автор, засипавши текст, як піском, творами друкованими й недрукованими та іменами своєї групи, з численними „мертвими душами”,

натомість реалістів, з одного боку, роз’єднав і, з другого — поєднав людей (хоч би згаданих вище в дужках), далеких і різних свою творчістю, та ще й не згадав ні одного твору цих останніх.

В. Чапленко

Славко Погорілець

Дня 15. 7. ц. р. загинув під час купання в річці Некарі Славко Погорілець.

Покійний мав 23 роки і був студентом природничого факультету гайдельберського університету. Він виконував функцію секретаря в унів. студ. громаді, був пластичним студентським куренням в Гайдельберзі та делегатом на студентські з'їзди.

В похороні взяли участь три священики, хор під диригуванням проф. Завітневича, пласт, студентська громада з Гайдельберзом, представники студентської громади з Карльсруе, численне громадянство з таборів Карльсруе, Етлінген, Ашафенбург, Цуфенгавзен, Ельванген, як також студенти інших національностей, 19. 7. ц. р. зложили вінки від студентських громад, установ, дружб, від ОУН та від студентських організацій: польської, лотиської і литовської.

М. Тарнавський

* 22. липня в Оксфорді скликано 17 міжнародний конгрес фізіологів. Такі конгреси відбуваються систематично що три роки. На цьому конгресі беруть участь також учні СССР.

ОГОЛОШЕННЯ

Кооператива „Ля бор” у Мюнхені,

Розенгаймерштр. 46 а, П. пов. поповнюючи свою книгозбирію купує і міняє різні книжки Нехай не марнується між Вапними речами ані одна книжка. Приносить книжки і таким робом причиніться до утворення великої бібліотеки на еміграції

ФОНД УДАЧУЮТЬ

(при листуванні подавати ч.)

831 а. Дочку Немкович Тамару розшукують батьки. Зголосуватись до Адмін. „Нашого Життя”.

834. Фузня Ольга, Бугай Варвара шукає рідних та знайомих. Писати: Міттенвалд, Егеркаснере, Бл. 3.

836. Антонів Микола (Розенгайм (13 б) Гавтерштрассе 24, в Фіші) шукає Завадовських та Чудоновича Юрія.

837. Возняк Йосиф з с. Підрясна пошукує свою матір Франціску і брата Дмитра Возняків. Повідомлення надсилати: Корнберг б. Бебра, ДП Лягер.

838. Захарова Віра розшукує Захарова Олександра. Повідомити на адресу: Міттенвалд, Егеркаснере. Бл. 3.

До наших Передплатників!

Починаючи від 1 липня ц. р., місячна передплата „Нашого Життя” становить 5 нім. марок.

Крім 4 або 5 чисел „Нашого Життя” передплатники безплатно діставатимуть місячні додатки:

1. „Господарсько-Кооперативне Життя” (ціна в продажі 1,50 нм.) — Ліпнине число „Г.-К. Ж.” вже розіслане п. п. передплатникам разом з ч. 26 „Нашого Життя”.

2. „Малі Друзі” — часопис для дітей (ціна в продажі 1 нм.)

у липні місяці для постійних передплатників, що не мають залегlosti в передплаті часопису, буде розіграно на лоттерії певну кількість книжок, що за останній час з'явилися на книжковому ринку.

Від 1. серпня ц. р. буде припинено висилку часопису тим передплатникам, що матимуть залегlosti в передплаті.

Адміністрація „Н. Ж.”

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ

Місячна передплата „Нашого Життя” виносить 5 нм. Оплата за надрукування оголошень в напису часописі: 1 стор. — 600 нм, 1/2 стор. — 350 нм, 1/4 стор. — 200 нм, 1/3 стор. — 100 нм, 1/10 стор. — 50 нм, 1/2 стор. — 25 нм. — Розшук — 50 пфенігів за кожне окреме слово. Належну суму слід надсилати разом з текстом оголошения. Без попередньої оплати оголошення прокувати не будемо.

ІВАН ГАХ

Добрий, відповідальний ремонт годинників, направа пошкодованих частин годинника. Можна пересилати поштою на адресу:

JOHANN G A C H, Uhrmacher
(23) В г е м е н, Emmastr. 261